

Przygotowujemy lapbooka o Rosji i języku rosyjskim – praca w grupach

Beata Gawęcka-Ajchel

Scenariusz lekcji

**Poradnik metodyczny do języka rosyjskiego
dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach
IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP**

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Temat zajęć:

Przygotowujemy lapbooka o Rosji i języku rosyjskim – praca w grupach

Poziom edukacyjny:

szkoła podstawowa, wariant II.2 podstawy programowej

Klasa, czas trwania zajęć: VII, 90 minut

Przedstawiony scenariusz może być wykorzystany do przeprowadzenia zajęć dodatkowych, np. koła przedmiotowego z języka rosyjskiego czy wydarzenia organizowanego w szkole, np. dnia języków obcych. W przypadku tego ostatniego rozwiązania uczniowie mogą przygotowywać lapbooki na temat różnych krajów i języków.

Cele ogólne:

- rozwijanie wiedzy realioznawczej uczniów na temat Rosji i języka rosyjskiego,
- rozwijanie kreatywności, wyobraźni twórczej,
- kształtowanie kompetencji wyszukiwania i selekcjonowania informacji,
- odwołanie się do treści ponadprzedmiotowych.

Cele operacyjne

Uczeń:

- opowiada po polsku w kilku zdaniach o Rosji,
- wskazuje na mapie Rosję, jej stolicę,
- wskazuje symbole kraju (np. narodowe – flaga; samowar, matrioszka etc.),
- wie, jak nazywa się alfabet rosyjski,
- wymienia 3–4 znanych Rosjan oraz dziedziny, w których się specjalizowali/specjalizują,
- wymienia 2–3 postaci z bajek rosyjskich,
- wykorzystuje w czasie lekcji wiedzę z innych dziedzin,
- odnosi się do własnych doświadczeń w nauczaniu języków obcych,
- wskazuje różnice pomiędzy krajami (posiada świadomość interkulturową).

Cele motywacyjne:

- nauczyciel zachęca do nauki języka rosyjskiego i wielojęzyczności,
- uczeń kreatywnie decyduje o formie przygotowanego lapbooka (pracy plastycznej),
- nauczyciel wspiera i wykorzystuje potencjał osób pracujących w grupie.

Metody, techniki, formy pracy:

- praca z całym zespołem klasowym,
- praca w 5–6-osobowych grupach,
- praca z materiałem ilustracyjnym (dobra jakość wydruków dla uczniów z dysfunkcją narządu wzroku),
- tworzenie lapbooka,
- wyszukiwanie informacji w internecie,
- metoda *peer learning* (nauka poprzez wymianę wiedzy między uczniami) – metoda ta pozwala na integrację uczniów ze SPE z grupą i całym zespołem klasowym,
- elementy arteterapii (szczególnie istotne dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), ale też dla uczniów uzdolnionych artystycznie).

Środki dydaktyczne:

- dostępny w serwisie YouTube filmik dotyczący przepisu na lapbooka [Przepis na lapbook](#),
- rzutnik lub tablica interaktywna,
- komputery/smartfony z dostępem do internetu,
- drukarka,
- kartki w formacie A3 i A4,
- kolorowe pisaki, dziurkacz, zszywacz, sznurek lub wstążka, papier kolorowy, klej,
- zasoby internetowe (zdjęcia, ilustracje, mapy wybrane przez uczniów),
- w przypadku edukacji zdalnej – platformy edukacyjne, tablice wirtualne, materiały z internetu, w tym np. zawarte na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej.

Materiały dodatkowe dla nauczyciela dot. przygotowania lapbooków:

- materiały ze strony gigantymocy.pl (PDF, 574 kB; dostęp 6.07.2022),
- dostępny w serwisie YouTube film [Years, Months, Seasons, Weeks, and Days – Lapbook](#),
- materiały ze strony kreatywnewrota.pl.

Przebieg zajęć

Inicjacja – wprowadzenie do tematyki zajęć (praca z całym zespołem klasowym).

- Nauczyciel pyta wszystkich uczniów, czy kiedykolwiek tworzyli lapbooka. Następnie krótko wprowadza ich w tematykę lekcji. Krótko mówi o Rosji oraz języku rosyjskim.

Przygotowanie do pracy w grupach – podział na grupy, omówienie instrukcji dotyczącej przygotowania lapbooka.

- Uczący dzieli uczniów na grupy – dzieci losują kolorowe karteczki i podchodzą do stolików oznaczonych danym kolorem.
- Zadanie uczniów polega na przygotowaniu lapbooka na temat Rosji i języka rosyjskiego.
- Przy realizacji zadania uczniowie mogą otrzymać od nauczyciela plan działań lub bardzo prosty harmonogram pracy (jest to szczególnie istotne dla uczniów z ADHD (od ang. *attention deficit hyperactivity disorder*) zaburzeniami koncentracji). Nauczyciel może też instrukcję zapisać lub wyświetlić na tablicy. Jeśli uczyący zdecyduje się na takie rozwiązanie, wówczas powinien omówić plan lub harmonogram, by uczniowie wiedzieli, co mają zrobić i ewentualnie w jakim czasie.
- Nauczyciel mówi, że lapbook może zawierać informacje dotyczące Rosji, takie jak flaga, symbole, powierzchnia kraju, położenie, znani Rosjanie oraz dziedziny, które reprezentują, postaci z popularnych bajek rosyjskich (Wilk i Zając, Masza i Niedźwiedź, Krokodyl Giena i in.), język i alfabet rosyjski (jak popularny jest to język, jak duża grupa ludzi się nim posługuje).

Praca w grupach – wyszukiwanie informacji oraz tworzenie lapbooków.

- Każda z grup dysponuje arkuszami papieru w różnych formatach, materiałami plastycznymi oraz komputerem z dostępem do internetu. Uczniowie dokonują podziału zadań, jedni wyszukują potrzebne im informacje w internecie, inni dbają o rozmieszczenie wybranych materiałów na poszczególnych kartach lapbooka,

wymyślają atrakcyjną formę prezentacji materiału, dbają o walory artystyczne pracy. W razie wątpliwości czy pytań mogą się zwrócić do nauczyciela.

- Każda z grup sama decyduje, jak będzie wyglądała jej praca plastyczna.

Prezentacja przygotowanych lapbooków i **podsumowanie** pracy na zajęciach.

- Każda z grup prezentuje i omawia swój lapbook. Nauczyciel podsumowuje lekcję, omawia przygotowane przez dzieci materiały oraz dba o wyeksponowanie lapbooków w pracowni językowej. Chwali kreatywność uczniów, podkreśla znaczenie kultury osobistej, współpracy w grupie jako umiejętności przydatnych w życiu i na rynku pracy. Ocena pracy dzieci powinna być pozytywna, by zachęcać je do samodzielnego uczenia się i odpowiedzialności za własne efekty edukacyjne i, co bardzo istotne, do realizacji podobnych projektów w przyszłości. Można skorzystać z samooceny i oceny koleżeńskiej. W przypadku uczniów z dysfunkcją narządu wzroku przy ocenie należy pominąć kwestie estetyczne pracy.
- Nauczyciel, chcąc dokonać ewaluacji, może poprosić 2–3 chętnych uczniów, by powiedzieli, czego się nauczyli podczas lekcji i jak tę wiedzę, umiejętności i postawy mogą wykorzystać.

Komentarz metodyczny oraz realizacja kompetencji kluczowych/ treści ponadprzedmiotowych oraz umiejętności uniwersalnych

Przeprowadzenie lekcji pozwala kształtować kompetencje kluczowe w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, w zakresie wielojęzyczności, obywatelskie, w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej, a ponadto odwoływać się do wiedzy uczniów z zakresu geografii, historii, biologii, wiedzy o społeczeństwie. W czasie lekcji uczniowie mogą dodatkowo wykorzystać swoje doświadczenia dotyczące podróży, nauki języków obcych i dotychczasowych kontaktów z obcokrajowcami. W przypadku zastosowania planu lub harmonogramu pracy nad lapbookiem mogą dodatkowo kształtować umiejętność właściwej organizacji i czasu pracy. Tworzenie lapbooka pozwala rozwijać kreatywność, stwarza możliwość doskonalenia współpracy w grupie, pozytywnie wpływa na integrację uczniów ze SPE z zespołem klasowym. Wskazane powyżej umiejętności są cenne i, co również ważne, bardzo przydatne na rynku pracy. Tak szerokie podejście pozwala bowiem na całościowy rozwój uczniów, kształtowanie postawy otwartości, wysokiej kultury osobistej, ciekawości świata, chęci uczenia się itd. W przypadku pracy nad lapbookiem uczniów ze SPE nauczyciel może dodatkowo wykorzystać założenia arteterapii, by usprawniać swoich uczniów intelektualnie i fizycznie.

Alternatywne sposoby przeprowadzenia lekcji

Lekcję według niniejszego scenariusza można przeprowadzić również w wersji zdalnej, np. z wykorzystaniem platformy Zoom (lub innej umożliwiającej dzielenie na grupy) i tablic cyfrowych (takich jak Jamboard) lub aplikacji Padlet czy Miro. Nauczyciel może wstępnie przygotować np. propozycję zagadnień, które uczniowie mogą uwzględnić w swoim lapbooku. W toku realizacji zajęć z wykorzystaniem elementów plastycznych, tym bardziej w formie edukacji zdalnej, nauczyciel powinien szczególnie zadbać o wspierającą komunikację z uczniami, by nie zniechęcali się np. brakiem umiejętności plastycznych czy niewielkim doświadczeniem w obsłudze programów oraz aplikacji.

Modyfikacje do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Nauczyciel powinien dostosować tempo wypowiedzi do potrzeb uczniów z dysfunkcją słuchu, a do odbioru wypowiedzi należy zapewnić im właściwe warunki. Nauczyciel powinien się na bieżąco upewniać, czy treści przez niego przekazywane są zrozumiałe dla ucznia, a jeśli sytuacja będzie tego wymagała, zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia. W przypadku uczniów ze SPE nauczyciel powinien zapewnić im dodatkowe instrukcje, jasno formułować oraz upraszczać polecenia i instrukcje. Dodatkowo może wykorzystywać naprowadzanie, pytania pomocnicze oraz powtarzać polecenia do zadania.
- W przypadku uczniów z ADHD, z zaburzeniami koncentracji uwagi, warto przy tworzeniu lapbooka pomóc im, przygotowując np. plan działań lub bardzo prosty harmonogram pracy, podpowiadający, ile czasu mają na każdy etap pracy. Takie rozwiązanie pomaga nabyć umiejętność właściwej organizacji pracy i czasu pracy.
- W kwestii sposobu realizacji zadań nauczyciel powinien zadbać o dobrą atmosferę pracy, kulturę osobistą uczniów we wzajemnych relacjach, zachęcić do wspólnego dążenia uczniów (w tym ze SPE) do realizacji zadania, niektórym uczniom zapewnić wsparcie w pokonywaniu nieśmiałości.
- Zaproponowana forma pracy pozwala aktywizować wszystkich uczniów, wykorzystać ich bardzo różnorodny potencjał, sprzyja dodatkowo angażowaniu uczniów niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, pozwala na wymianę wiedzy pomiędzy uczniami. Nauczyciel powinien akcentować efekt synergii uzyskiwany w pracy grupowej.
- Uczeń zdolny może tłumaczyć trudniejsze treści, dokonywać syntezy informacji wyszukanych w internecie.
- Ocenianie pracy uczniów może uwzględniać ich samoocenę oraz ocenę koleżeńską. Nauczyciel powinien wziąć pod uwagę nie tylko uzyskane efekty, ale nakład pracy oraz zaangażowanie uczniów ze SPE w wykonanie zadania. Warto stosować pochwały, motywować słownie do aktywności, dalszej pracy, zachęcać dzieci do współdziałania, podkreślać ważny wkład każdego z uczniów.
- W przypadku uczniów z zaburzeniami ekspresji językowej uczący powinien korzystać z alternatywnych sposobów komunikacji.

Beata Gawęcka-Ajchel – magister filologii rosyjskiej, nauczyciel dyplomowany. Ukończyła studia podyplomowe z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi oraz administracji państwowej i samorządowej. Wieloletni lektor, nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia w ramach studiów dziennych, zaocznych podyplomowych i doktoranckich, pracownik nadzoru pedagogicznego, ewaluator, trener, ekspert ds. języków obcych (ORE). Od 2006 roku współautorka i autorka licznych publikacji do nauki języka rosyjskiego oraz materiałów metodycznych: programów nauczania, cyklu podręczników i zeszytów ćwiczeń *Смыслу и Эхо* (WSiP), scenariuszy lekcji, rozkładów materiałów oraz planów wynikowych. Z jej podręczników uczą się uczniowie w Polsce, Czechach i na Słowacji (INFOA). Współautorka publikacji *Język rosyjski dla studentów kierunków humanistycznych* (Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej) oraz materiałów ułatwiających przygotowanie do egzaminu gimnazjalnego z języka rosyjskiego *Gimnazjalne ABC. Egzamin z języka rosyjskiego* (WSiP). Od wielu lat prowadzi szkolenia z zakresu metodyki nauczania języka rosyjskiego, wspomaganie pracy szkół, umiejętności, kompetencji i kwalifikacji zdobywanych w toku edukacji formalnej, pozaformalnej oraz nieformalnego uczenia się. Propagatorka idei *lifelong learning*.